

Takács Péter: Felelősség önmagunk és mások életéért – egy individuál-etikai probléma – az alkoholizmus

Opponensi vélemény

A szerző már dolgozata elején, majd egy további helyen is megindokolja témaválasztását. Egyrészt: individuális szinten megélt élménye volt édesapjával való kapcsolatának tönkremenetele (apa-fiú viszony), és családjuknak tragikus széthullása az apa alkoholizmusa miatt. Másrészt: az alkoholfüggőség veszélye potenciálisan lényegében minden embert fenyeget, amivel mindannyiunknak, így vagy úgy, de szembe kell néznünk. Harmadrészt: a mértéktelen alkoholfogyasztás generációs probléma is, ami jelen korunk fiatal nemzedékét a civilizált világban növekvő arányban sújtja.

Használható szaktudományos definíciót ad az alkoholizmus mibenlétéről, csoportosítja lehetséges kiváltó okait (családi, társadalmi környezeti), megvizsgálja tüneteit, megjelenésének terepeit, majd negatív hatásait az egyénre, szűkebb és tágabb személyes kapcsolataira (individuál- és perszonáletikai aspektus), a probléma kezelésének útjait-módjait. Már a dolgozat elején megelőlegezi a téma végig-gondolásaként megfogalmazható konklúziót: minden külső segítségnyújtás mellett a kulcs: saját magunk vagyunk.

Az alkoholfüggőséggel ugyanis igazából „...egy valaki vetheti fel a harcot: az, aki ennek a rabja. Tőle függ, hogy rámegy-e az élete, vagy kilábal a bajból.A késztetés mindig ott van, hogy ha nehézsége támad, könnyebb az italhoz nyúlni...” (4. old., 13. o.).

Az alkoholfüggőség önsorsrontó és családromboló, valamint különösen a gyermekekre gyakorolt negatív pszichikus hatását személyes tapasztalatok (érvek) útján is alátámasztja.

A dolgozat (melynek átgondolt szerkezete van) egyéni összegzéssel, állásfoglalással zárul: „A döntés mindig ott van (ti. a függőségtől szenvedő egyénnél), és mindenki saját maga rendelkezik a saját sorsa felől: megfogja a poharat, vagy a tiszta, józan életet választja. „

Másképpen fogalmazva, a kérdés az, hogy „...képes vagyok-e emberként élni, hogy ne veszélyeztessenem saját és embertársaim életét.”

Az esszéíró az etika segédtudományainak egész sorára (szaktudományos ismeretek) támaszkodik, amikor az alkoholizmus összetett jelenségét és szerteágazó hatásait, következményeit vizsgálja. Ilyen diszciplínák pl. a családszociológia, személyiségpszichológia, szexuálpszichológia, orvostudomány, mentálhigiéné, pedagógia, gendertudományok (nemi szerepelvárások), erkölcs-szociológia (erkölcsi szocializáció folyamata, autonóm erkölcsi személyiséggé válás), statisztika stb.

A dolgozat mindemellett döntően etikai megközelítésmóddal jellemezhető: az Ember-ség, az emberséges emberi kapcsolatok, az önmagam sorsa fölötti szabad rendelkezés erkölcsi joga, a szabad döntés és cselekvés, a felelősségvállalás, az önbecsülés, a személy emberi méltósága, az életcél – az életnek való értelemadás, az önkontroll-önuralom, az akarat, az emberhez méltó élet tisztelete stb. az esszé erkölcsi dimenziójának, a problémára adott személyes morális válasznak normatív alapértékei, kulcsfogalmai.

A szerző erkölcsi alapmeggyőződésére utal

-a dolgozat mottója: az emberhez méltó élet, a boldog élet mint végső cél csakis erőfeszítéssel, fáradságos úton érhető el;

továbbá az az állásfoglalása, hogy a felelősség elsődleges hordozója az egyén, az individuum :

-az ember – döntéseiben és cselekedeteiben szabad, következőképpen felelős személy. „ Az tekinthető érzelmileg felnőttnek, aki szavaival és tetteivel vállalja cselekedeteinek minden felelősségét, akkor is, ha tudja, hogy az nem minden esetben lesz pozitív a számára.”

A dolgozat nyelvileg, stilisztikailag jó.

A feldolgozott szakirodalomban filozófiatörténeti , etikai művek ugyan nem szerepelnek, inkább a társtudományokhoz tartozók, ennek ellenére a szerző etikában való jártassága pontosan megragadható.

Miskolc., 2017.márc.13.

Dr. Hell Judit, egy. tanár